

## SYLABUS

rok akademicki rozpoczynający cykl kształcenia 2018-2019

<b>Nazwa modułu/przedmiotu :</b>	<b>Choroby wewnętrzne</b>	<b>Kod modułu</b>	<b>RM.1.009</b>
<b>Wydział:</b>	Wydział Nauk o Zdrowiu		
<b>Kierunek studiów:</b>	Ratownictwo medyczne		
<b>Specjalności:</b>			
<b>Poziom studiów:</b>	I (licencjackie) <input checked="" type="checkbox"/> II (magisterskie) <input type="checkbox"/> jednolite magisterskie <input type="checkbox"/> III (doktoranckie) <input type="checkbox"/>		
<b>Forma studiów:</b>	stacjonarne <input checked="" type="checkbox"/> niestacjonarne <input type="checkbox"/>		
<b>Rok studiów:</b>	I <input type="checkbox"/> II <input checked="" type="checkbox"/> III <input type="checkbox"/> IV <input type="checkbox"/> V <input type="checkbox"/> VI <input type="checkbox"/>	Semestr studiów:	1 <input type="checkbox"/> 2 <input type="checkbox"/> 3 <input checked="" type="checkbox"/> 4 <input checked="" type="checkbox"/> 5 <input type="checkbox"/> 6 <input type="checkbox"/> 7 <input type="checkbox"/> 8 <input type="checkbox"/> 9 <input type="checkbox"/> 10 <input type="checkbox"/> 11 <input type="checkbox"/> 12 <input type="checkbox"/>
<b>Typ modułu/ przedmiotu:</b>	obowiązkowy <input checked="" type="checkbox"/> fakultatywny <input type="checkbox"/>		
<b>Język wykładowy:</b>	polski <input checked="" type="checkbox"/> obcy <input type="checkbox"/>		
<b>Forma realizacji</b>	<b>Godziny</b>		
Wykład (W)	<b>30</b>		
Seminarium (S)			
Ćwiczenia (C)			
E-wykłady (eW)			
Zajęcia praktyczne (ZP)			
Praktyki zawodowe (PZ)			
Inne – Ćwiczenia kliniczne	<b>90</b>		
<b>RAZEM</b>			
<b>Forma nakładu pracy studenta</b> (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawdzian, itp.)	<b>Obciążenie studenta (h)</b>		
1. Godziny kontaktowe	<b>120</b>		
2. Czas pracy własnej studenta w tym:	<b>15</b>		
1. Samokształcenie	15		
2.....	.....		
Sumaryczne obciążenie pracy studenta	<b>135</b>		
<b>Punkty ECTS za moduł/przedmiot</b>	<b>5 ECTS</b>		
<b>Cele kształcenia:</b>			
1. Uzyskanie podstawowej wiedzy oraz umiejętności z zakresu etiologii, obrazu klinicznego, diagnostyki i postępowania ratowniczego w stanach nagłych w chorobach wewnętrznych i onkologii.			
2. Ukształtowanie profesjonalnej postawy wobec pacjentów systemu ratownictwa medycznego, ze szczególnym uwzględnieniem wrażliwości na potrzeby innych, dyskrecji i poszanowania praw pacjenta.			

<b>Macierz efektów kształcenia dla modułu /przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów kształcenia oraz formy realizacji zajęć.</b>			
Numer efektu kształcenia	Student, który zaliczy moduł ( przedmiot) wie/umie/potrafi:	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia:	Forma realizacji zajęć dydaktycznych * wpisz symbol
<b>W 10</b>	Zna objawy, przebieg i sposoby postępowania w określonych stanach klinicznych	Egzamin pisemny	W
<b>W 27</b>	Zna mechanizmy rozwoju zmian chorobowych oraz występowania objawów chorobowych w chorobach internistycznych ze szczególnym uwzględnieniem stanów nagłych	Egzamin pisemny	W
<b>W 29</b>	Charakteryzuje zmiany zachodzące w organizmie człowieka w wyniku chorób internistycznych i urazów	Egzamin pisemny	W
<b>W 39</b>	Zna i określa normy parametrów krytycznych i badań laboratoryjnych	Egzamin pisemny	W
<b>U 07</b>	Rozpoznaje stany nagłego zagrożenia zdrowotnego w chorobach wewnętrznych	Egzamin kliniczny/ praktyczny	ćwiczenia kliniczne
<b>U 40</b>	Interpretuje dane z dokumentacji pacjenta	Egzamin kliniczny/ praktyczny	ćwiczenia kliniczne
<b>U 61</b>	Wykonuje i ocenia zapis EKG w zakresie podstawowych zaburzeń przewodzenia i rytmu serca	Egzamin kliniczny/ praktyczny	ćwiczenia kliniczne
<b>K 08</b>	Stawia dobro pacjenta na pierwszym miejscu	Przedłużona obserwacja	ćwiczenia kliniczne
<b>K 10</b>	Przestrzega wszelkich praw pacjenta i okazuje należyty szacunek	Przedłużona obserwacja	ćwiczenia kliniczne
<b>PRZYKŁADOWE METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW KSZTAŁCENIA</b>			
<p><b>w zakresie wiedzy:</b> Egzamin ustny (<i>niestandaryzowany, standaryzowany, tradycyjny, problemowy</i>); Egzamin pisemny – student generuje / rozpoznaje odpowiedź (<i>esej, raport; krótkie strukturyzowane pytania /SSQ/; test wielokrotnego wyboru /MCQ/; test wielokrotnej odpowiedzi /MRQ/; test dopasowania; test T/N; test uzupełniania odpowiedzi</i>)</p> <p><b>w zakresie umiejętności:</b> Egzamin praktyczny; Obiektywny Strukturyzowany Egzamin Kliniczny /OSCE/; Mini-CEX (mini – clinical examination) ; Realizacja zleconego zadania; Projekt, prezentacja</p> <p><b>w zakresie kompetencji społecznych:</b> Esej refleksyjny; Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360° (opinie nauczycieli, kolegów/koleżanek, pacjentów, innych współpracowników); Samoocena ( w tym portfolio)</p>			
<b>Treść zajęć:</b> (proszę wpisać hasłowo tematykę poszczególnych zajęć /zgodną z zamierzonymi efektami kształcenia)			
<b>WYKŁADY:</b>			
<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Choroba niedokrwienności serca. Ostre zespoły wieńcowe.</li> <li>2. Zaburzenia rytmu serca i przewodzenia. Ostre stany u chorego z wszczepionym kardiowerterem-defibrylatorem lub stymulatorem serca.</li> <li>3. Zaostrzenie niewydolności serca. Wstrząs kardiogeny. Kardiogeny obrzęk płuc. Ostra tamponada serca.</li> <li>4. Nadciśnienie tętnicze. Stany nagłe nadciśnienia tętniczego. Rozwarstwienie aorty.</li> <li>5. Ostra i przewlekła niewydolność oddechowa. ARDS i ostre uszkodzenie płuc. Odma opłucnowa.</li> <li>6. Ostra zatorowość płucna.</li> <li>7. Astma oskrzelowa i stan astmatyczny. Przewlekła obturacyjna choroba płuc i jej zaostrzenie.</li> <li>8. Cukrzyca. Stany nagłe wynikające z niedoboru insuliny. Hipoglikemia u chorego na cukrzycę.</li> <li>9. Zagrożające życiu powikłania chorób tarczycy. Zaburzenia funkcji przytarczyc – przełom hiperkalcemiczny, tężyczka.</li> <li>10. Choroby nadnerczy. Przełom nadnerczowy.</li> <li>11. Krwawienia z przewodu pokarmowego. Ostre i przewlekłe zapalenie trzustki.</li> </ol>			

12. Choroby wątroby jako stan zagrożenia życia. Encefalopatia wątrobowa i śpiączka wątrobowa.
13. Stany nagłe w hematologii i onkologii.
14. Stany zagrożenia życia spowodowane zaburzeniami gospodarki wodno-elektrolitowej i kwasowo-zasadowej.
15. Stany zagrożenia życia pochodzenia nerkowego. Zasady leczenia nerkozastępczego w internistycznych stanach nagłych.

### ĆWICZENIA:

1. Wywiad i badanie fizykalne w chorobach wewnętrznych i onkologii, ze szczególnym uwzględnieniem stanów nagłych. Symptomatologia i diagnostyka różnicowa stanów zagrożenia życia pochodzenia sercowo-naczyniowego, oddechowego, endokrynnego, gastroenterologicznego, hematologicznego oraz nerkowego.
2. Diagnostyka stanów nagłych pochodzenia wewnętrznego - na miejscu zdarzenia oraz w szpitalnych oddziałach ratunkowych. Zasady kwalifikowania chorego internistycznego do zastosowania właściwych metod ratunkowych i dalszego postępowania diagnostyczno-terapeutycznego. Interpretacja podstawowych i specjalistycznych badań dodatkowych w kardiologii, pulmonologii, endokrynologii, gastroenterologii, hematologii i nefrologii.
3. Działania ratownicze i elementy procedur specjalistycznych w stanach nagłych w kardiologii, pulmonologii, endokrynologii, gastroenterologii, hematologii i nefrologii. – m.in. resuscytacja krążeniowo-oddechowa, monitorowanie czynności układu krążenia, elektroterapia, PCI, monitorowanie czynności układu oddechowego, zasady tlenoterapii, zasady zakładania sondy żołądkowej, diagnostyka i leczenie endoskopowe, leczenie nerkozastępcze.
4. Leki stosowane w stanach zagrożenia życia w kardiologii, pulmonologii, endokrynologii, gastroenterologii, hematologii i nefrologii. Podstawy leczenia przeciwzakrzepowego.
5. Nagłe zatrzymanie krążenia – przyczyny, diagnostyka w miejscu zdarzenia, podjęcie działań ratujących życie, zabezpieczenie na czas transportu, diagnostyka i postępowanie specjalistyczne w warunkach oddziału.
6. Ostra niewydolność krążenia – przyczyny, patogeneza, obraz kliniczny, rozpoznanie i postępowanie ratunkowe, zabezpieczenie na czas transportu, postępowanie specjalistyczne w warunkach oddziału.
7. Wybrane stany zagrożenia życia pochodzenia sercowo-naczyniowego – definicje, obraz kliniczny, rozpoznanie, postępowanie w pomocy przedszpitalnej oraz postępowanie specjalistyczne w warunkach oddziału. Prezentacja i analiza problemów klinicznych w oparciu o aktywną pracę z pacjentem z:
  - zaburzeniami przewodzenia i rytmu serca
  - niestabilną chorobą wieńcową i ostrymi zespołami wieńcowymi;
  - wstrząsem kardiogennym;
  - kardiogennym obrzękiem płuc;
  - rozwarstwieniem aorty;
  - tamponadą serca;
  - stanem nagłym w nadciśnieniu tętniczym;
  - zaostrzeniem niewydolności serca;
  - ostrym niedokrwieniem kończyny.
8. Elektrokardiograficzne rozpoznawanie chorób serca – wykonywanie i interpretacja zapisów EKG. Zaburzenia przewodzenia i rytmu serca. Ostre stany u chorego z wszczepionym kardiowerterem-defibrylatorem lub stymulatorem serca.
9. Ostra niewydolność oddechowa – przyczyny, patogeneza, obraz kliniczny, możliwości diagnostyczne w miejscu zdarzenia, postępowanie ratunkowe, zabezpieczenie na czas transportu, elementy postępowania specjalistycznego w warunkach oddziału.
10. Wybrane stany zagrożenia życia pochodzenia pulmonologicznego – definicje, przyczyny, obraz kliniczny, rozpoznanie, postępowanie w pomocy przedszpitalnej oraz postępowanie specjalistyczne w warunkach oddziału. Prezentacja i analiza problemów klinicznych w oparciu o aktywną pracę z pacjentem z:
  - zatorowością płucną i chorobą żylną-zakrzepową;
  - ARDS i ostrym uszkodzeniem płuc;
  - niekardiogennym obrzękiem płuc
  - zaostrzeniem przewlekłej niewydolności oddechowej;
  - astmą oskrzelową;

- przewlekłą obturacyjną chorobą płuc;
  - odmą opłucnową;
  - płynem w jamie opłucnej;
  - reakcją anafilaktyczną.
11. Wybrane stany zagrożenia życia pochodzenia endokrynnego – definicja, przyczyny, obraz kliniczny, rozpoznanie, postępowanie w pomocy przedszpitalnej oraz postępowanie specjalistyczne w warunkach oddziału. Prezentacja i analiza problemów klinicznych w oparciu o aktywną pracę z pacjentem z:
- cukrzycą i jej powikłaniami;
  - nadczynnością i niedoczynnością tarczycy (przełom tarczycowy, śpiączka hipometaboliczna);
  - chorobami przytarczyc (przełom hiperkalcemiczny, tężyczka);
  - chorobami nadnerczy.
12. Wybrane stany zagrożenia życia pochodzenia gastroenterologicznego – definicja, przyczyny, obraz kliniczny, rozpoznanie, postępowanie w pomocy przedszpitalnej oraz postępowanie specjalistyczne w warunkach oddziału. Prezentacja i analiza problemów klinicznych w oparciu o aktywną pracę z pacjentem z:
- krwawieniem do światła przewodu pokarmowego;
  - hipowolemią, wstrząsem hipowolemicznym/ krwotocznym;
  - ostrą niewydolnością wątroby;
  - zagrażającymi życiu powikłaniami marskości wątroby (encefalopatia i śpiączka wątrobowa);
  - chorobami dróg żółciowych
  - ostrym i przewlekłym zapaleniem trzustki.
13. Wybrane stany zagrożenia życia w hematologii – definicja, przyczyny, obraz kliniczny, rozpoznanie, postępowanie w pomocy przedszpitalnej oraz postępowanie specjalistyczne w warunkach oddziału. Prezentacja i analiza problemów klinicznych w oparciu o aktywną pracę z pacjentem z:
- niedokrwistością;
  - zaburzeniami krzepnięcia;
  - zaburzeniami odporności (granulocytopenia, agranulocytoza).
14. Wybrane stany zagrożenia życia spowodowane chorobami układu moczowego – definicja, przyczyny, obraz kliniczny, rozpoznanie, postępowanie w pomocy przedszpitalnej oraz postępowanie specjalistyczne w warunkach oddziału. Prezentacja i analiza problemów klinicznych w oparciu o aktywną pracę z pacjentem z:
- ostrą niewydolnością nerek;
  - przewlekłą niewydolnością nerek.
15. Stany zagrożenia życia spowodowane zaburzeniami gospodarki wodno-elektrolitowej – definicja, przyczyny, obraz kliniczny, rozpoznanie, postępowanie w pomocy przedszpitalnej oraz postępowanie specjalistyczne w warunkach oddziału. Prezentacja i analiza problemów klinicznych w oparciu o aktywną pracę z pacjentem z:
- odwodnieniem i przewodnieniem;
  - nieprawidłowościami w zakresie jonów sodu, potasu, wapnia.
16. Stany zagrożenia życia spowodowane zaburzeniami gospodarki kwasowo-zasadowej – definicja, przyczyny, obraz kliniczny, rozpoznanie, postępowanie w pomocy przedszpitalnej oraz postępowanie specjalistyczne w warunkach oddziału.
17. Stany nagłego zagrożenia życia w chorobach nowotworowych układu oddechowego, przewodu pokarmowego, układu krwiotwórczego, układu moczowego. Prezentacja i analiza problemów klinicznych w oparciu o aktywną pracę z pacjentem onkologicznym.

#### **Inne formy realizacji (wskazać jakie): SAMOKSZTAŁCENIE**

1. Symptomatologia stanów zagrożenia życia pochodzenia sercowo-naczyniowego, oddechowego, endokrynnego, gastroenterologicznego, hematologicznego oraz nerkowego.
2. Podstawowe składniki pokarmowe. Ocena stanu odżywienia i sposobów odżywiania. Zasady prawidłowego żywienia w różnych okresach życia.
3. Zaburzenia odżywiania stanowiące zagrożenie życia. Wpływ otyłości na różne narządy i układy. Zalecenia dietetyczne w wybranych chorobach wewnętrznych i onkologii. Zasady leczenia żywieniowego.

**Literatura podstawowa:**

1. Daniluk J., Jurkowska G. (red.). Zarys chorób wewnętrznych dla studentów pielęgniarstwa. Wyd. Czelej, Lublin 2005.
2. Kokot F. Ostre stany zagrożenia życia w chorobach wewnętrznych. Wyd. PZWL, Warszawa 2015, wydanie 3.
3. Zespół Advanced Life Support Group (red. wyd. pol. Jakubaszko J.). Medycyna ratunkowa - nagłe zagrożenia zdrowotne pochodzenia wewnętrznego. Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2014, wydanie 2.
4. Mattu A., Brady W. EKG w medycynie ratunkowej. Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2006, wydanie 1.
5. Width M., Reinhard T. (red. wyd. pol. Chojnacki J., Klupińska G.). Dietetyka kliniczna. Wyd. Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2014, wydanie 1 polskie.

**Literatura uzupełniająca:**

1. Interna Szczeklika - Podręcznik chorób wewnętrznych 2017. Wyd. Medycyna Praktyczna, Kraków 2017.
2. Aktualne wytyczne i standardy postępowania opracowane przez Towarzystwa Naukowe i Grupy Ekspertów w danej dziedzinie chorób wewnętrznych.
3. Hryniewiecki T. (red.) Stany nagłe 3. Wyd. Medical Tribune Polska, Warszawa 2014, wydanie 3.
4. Sosada K. Ostre stany zagrożenia życia w chorobach wewnętrznych. Wyd. PZWL, Warszawa 2016, wydanie 1.
5. Allan M., Spencer J. (red. wyd. pol. Kokot F). Crash Course – wywiad i badanie przedmiotowe. Wyd. Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2005, wydanie 1.
6. Mattu A., Brady W. (red. wyd. pol. Wranicz J.K.). EKG w medycynie ratunkowej 2. Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2011, wydanie 1.
7. Gawęcki J. Żywnienie człowieka. Podstawy nauki o żywieniu. Wyd. PWN, Warszawa 2010, wydanie 3.
8. Gawęcki J., Grzymisławski M. Żywnienie człowieka zdrowego i chorego. Wyd. PWN, Warszawa 2017, wydanie 3.

**Wymagania dotyczące pomocy dydaktycznych (np. laboratorium, rzutnik multimedialny, inne...)**

1. Specjalistyczne oddziały szpitalne z dokumentacją medyczną oraz dostępnym sprzętem diagnostyczno-terapeutycznym (w tym: aparat EKG, ciśnieniomierz)
2. Słuchawki lekarskie
3. Rękawiczki diagnostyczne jednorazowe
4. Preparaty do dezynfekcji i mycia rąk i skóry oraz preparaty do dezynfekcji narzędzi diagnostycznych
5. Rzutnik multimedialny
6. Wskaźnik laserowy
7. Komputer/ laptop z oprogramowaniem MS Office (Word, Excel, Power Point)
8. Drukarka z możliwością automatycznego druku dwustronnego oraz druku kolorowego
9. Kserokopiarka
10. Materiały papiernicze

**Warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu:**

1. Obecność na wykładach (min. 60% czasu wykładowego/ semestr) oraz obecność i aktywne uczestnictwo w ćwiczeniach (min. 90% czasu ćwiczeniowego/ semestr, nieobecność musi być usprawiedliwiona).
2. Uzyskanie pozytywnej oceny w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji na zakończenie kolejnych ćwiczeń (kolokwium ustne, obserwacja studenta podczas wykonywania zleconych zadań) oraz semestru (egzamin testowy MCQ, egzamin kliniczny wg check-list, przedłużona obserwacja wg check-list).
3. Uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu końcowego.

**EFEKTY NR: W 10, W 27, W 29, W 39 oraz U 61 OCENIANE SĄ METODĄ EGZAMINU PISEMNEGO**

Zaliczenie na zakończenie semestru składa się z 50 zadań testowych wielokrotnego wyboru (Multiple choice test - MCQ), w tym przynajmniej 1 zadanie w formie interpretacji zapisu elektrokardiograficznego. Sporządzono 2 wersje testu. Czas trwania egzaminu: 50 minut. Ocenę pozytywną otrzymuje student, który uzyska co najmniej 60% punktów.

Testowy egzamin końcowy składa się ze 100 zadań testowych wielokrotnego wyboru (Multiple choice test - MCQ), w tym przynajmniej 3 zadania w formie interpretacji zapisu elektrokardiograficznego. Sporządzono 2 wersje testu. Czas trwania egzaminu: 100 minut. Ocenę pozytywną otrzymuje student, który uzyska co najmniej 60% punktów.

**EFEKTY NR: U 07, U 40, U 61 OCENIANE SĄ METODĄ EGZAMINU PRAKTYCZNEGO**

W warunkach klinicznych za pomocą Check-list zostanie sprawdzona samodzielność, poprawność i sprawność studenta podczas wykonywania czynności zawartych w określonych powyżej efektach kształcenia.

Ocenę pozytywną otrzymuje student, który spełni kryteria określone szczegółowo w Check-list odnoszące się do obserwowalnych ruchów i zachowań składających się na czynność z określeniem tych, które bezwzględnie muszą być wykonane.

**EFEKTY NR: K 08, K 10 OCENIANE SĄ METODĄ PRZEDŁUŻONEJ OBSERWACJI PRZEZ OPIEKUNA/ NAUCZYCIELA PROWADZĄCEGO**

W warunkach klinicznych za pomocą Check-list, w oparciu o ustalone kryteria, oceniona zostanie postawa studenta wobec pacjentów oraz innych członków zespołów diagnostyczno-terapeutycznych.

Ocenę pozytywną otrzymuje student, który spełni kryteria zawarte w Check-list, odnoszące się do tych przejawów postaw, które bezwzględnie muszą być spełnione

W Katedrze Interny z Zakładem Pielęgniarstwa Internistycznego znajdują się:

1. Przykładowe testowe zaliczenie na zakończenie semestru po 50 pytań (2 wersje) z kluczem odpowiedzi.
2. Przykładowy testowy egzamin końcowy po 100 pytań (2 wersje) z kluczem odpowiedzi.
3. Check-list do oceny poszczególnych efektów kształcenia

**Nazwa i adres jednostki prowadzącej modul/przedmiot, kontakt (tel./e-mail)**

Katedra Interny z Zakładem Pielęgniarstwa Internistycznego.....  
 ul. dr K. Jaczewskiego 8 (SPSK Nr 4), 20-954 Lublin .....  
 tel.: 81 448-77-20 / e-mail: katedrainterny@umlub.pl.....

**Nazwisko osoby przygotowującej sylabus/osób przygotowujących sylabus**

1. Dr n. med. Iwona Jastrzębska .....
2. ....

**Nazwisko osoby prowadzącej/osób prowadzących zajęcia**

1. Prof. dr hab. n. med. Jadwiga Daniluk.....
2. Dr hab. n. med. Agnieszka Zwolak.....
3. Dr n. med. Iwona Jastrzębska.....
4. Dr n. med. Katarzyna Sawicka.....
5. Dr n. med. Anna Wysocka.....
6. Dr n. med. Michał Szczyrek.....
7. Dr n. med. Justyna Emeryk-Maksymiuk.....
8. Dr n. med. Joanna Świrski.....
9. Dr n. med. Marta Dudzińska.....
10. Dr n. med. Waldemar Tomczak.....

**Podpis Kierownika jednostki prowadzącej zajęcia**

**Podpis Dziekana**

.....

.....

**Data sporządzenia sylabusa: 28.05.2018**